

Telekommunikációs Hálózatok

2. gyakorlat

Egyszerű számítások

SZÁMOLÓS FELADATOK

Feladat 1

- Egy kép 1024 x 768 képpontos méretű, 3 bájt/képpontos színfelbontású. Tegyük fel, hogy a kép nincs tömörítve. Mennyi ideig tart átvinni ezt a képet egy
  - 56 kb/s-os modemcsatoláson?
  - 1 Mb/s-os kábelmodemen?
  - 10 Mb/s-os Etherneten?
  - 100 Mb/s-os Etherneten?

Feladat 2

Tegyük fel, hogy egy aszimmetrikus pont-pont kapcsolat köti össze a földi bázisállomást és egy újonnan felépült holdbázist. A földről a holdra 100 Mbps, míg fordítva 10 Gbps a kapcsolat sávszélessége. A Föld és a Hold távolsága megközelítőleg 385 000 km. Az adatokat rádióhullámok segítségével továbbítjuk, azaz a jelterjedés sebessége mindkét irányban kb. $3 \cdot 10^8$ m/s.

- Számítsa ki a minimális RTT-t a fenti linkre! RTT (Round Trip Time) = az az idő, amire egy csomagnak szüksége van ahhoz, hogy A-ból eljusson B-be, majd onnan vissza A-ba. Tegyük fel, hogy a csomag mérete 0.

Feladat 3

Számítsa ki a késleltetést az első bit elküldésétől az utolsó megérkezéséig a következő esetekben:

- Adott egy 10 Mbps-os link, melyet egy egyszerű switch (store-and-forward) oszt két szakaszra. A szakaszokon a *propagációs késés* egyenként 13 ms. Mekkora a teljes késleltetés egy 3500 bit méretű csomag átküldésénél?
  - ▶ A *switch*-en a csomag fogadása és a továbbítása további késés nélkül, közvetlenül egymást után történik.
- Számítsa ki ugyanezt N darab *switch*-cse!

Feladat 4

A legtöbb hálózatban az adatkapcsolati réteg úgy kezeli az átviteli hibákat egy linken, hogy a hibás vagy elveszett frame-et újraküldi. Ha annak a valószínűsége, hogy egy frame hibás vagy elveszett p , **mennyi az átviteli kísérletek (küldések) számának várható értéke egy frame sikeres küldéséhez** (ha feltesszük, hogy a küldő minden sikertelen küldésről értesül)?

Feladat 5

- Tegyük fel, hogy van egy bernáthegyi kutya, Bundás, amelyet arra képzett ki, hogy pálinkásüveg helyett egy dobozt vigyen a nyakában, amelyben három 3 USB pendrive található. (Amikor az embernek megtelik a merevlemeze, az vészhelyzetnek tekinthető.) Minden egyes pendrive 32 gigabájtos kapacitású. A kutya 18 km/h-s sebességgel odamehet magához, bárhol is tartózkodik éppen. Milyen távolságtartományban van Bundásnak nagyobb adatátviteli sebessége, mint egy 500 Mb/s-os vonalnak (adminisztrációs többlet nélkül)?

JSON, subprocess

PYTHON ALAPOK II.

Subprocess hívások és shell parancsok

Ha nem érdekes az output:

```
import subprocess
subprocess.call(['df', '-h']) # új verziókban run(...) //linux
subprocess.call(['dir', '/B'], shell=True) # új verziókban run(...) //windows
```

Ha érdekes az output:

```
import subprocess
p = subprocess.Popen(["echo", "hello world"], stdout=subprocess.PIPE)

print(p.communicate()) # eredménye egy tuple (stdout, stderr)

# ('hello world', None)
```

Néha a shell=True argumentum is kell, nézd meg a doksit!!! (pl. Windowson)

Hasznos segédletek:

<https://docs.python.org/3/library/subprocess.html>

<https://www.pythonforbeginners.com/os/subprocess-for-system-administrators>

subprocess – PIPE kezelés (linux)

Elvárt kimenet: dmesg | grep hda

```
from subprocess import PIPE, Popen

p1 = Popen(["dmesg"], stdout=PIPE)
p2 = Popen(["grep", "hda"], stdin=p1.stdout, stdout=PIPE)

p1.stdout.close() # Allow p2 to receive a SIGPIPE if p1
exits.

output = p2.communicate()[0]
```

subprocess – várakozás a process végére

A process állapotának lekérdezése: poll

```
from subprocess import PIPE, Popen
import time

p1 = Popen(["ping", '-n', '5', 'berkeley.edu'], stdout=PIPE)

while p1.poll() == None:
    print(" még fut ")
    time.sleep(1)
```

A process végének megvárása: wait – a communicate is megvárja a végét...

```
p1 = Popen(["ping", '-n', '20', 'berkeley.edu'], stdout=PIPE)

p1.wait() # várakozás a végére
```

subprocess - párhuzamosítás

```
from subprocess import PIPE, Popen
from time import sleep

cmd = ["timeout", "5"]          #windows
process = []
for i in range(4):
    p = Popen(cmd, stdout=PIPE, stderr=PIPE)
    process.append(p)
ures = False
while (not ures):
    fut = 0
    for p in process:
        if p.poll() == None:
            fut +=1
        else:
            if not p is None:
                print(p.communicate())
                p = None

    if (fut > 0):
        print("Meg futnak")
        sleep(1)
    else:
        ures = True
```

tracert, ping

HÁLÓZATI ESZKÖZÖK I.

traceroute (linux) – tracert (windows)

Cél a hálózati útvonal meghatározása egy célállomás felé!

```
lakis@dpgdk-pktgen:~$ traceroute berkeley.edu
traceroute to berkeley.edu (35.163.72.93), 30 hops max, 60 byte packets
 1  192.168.0.192 (192.168.0.192)  0.292 ms  0.344 ms  0.390 ms
 2  ikottatok-gate.inf.elte.hu (157.181.167.254)  1.251 ms  1.250 ms  1.265 ms
 3  taurus.centaur-aurus.elte.hu (157.181.126.134)  5.180 ms  5.267 ms  5.325 ms
 4  fw1.firewall.elte.hu (157.181.141.145)  1.271 ms  1.358 ms  1.299 ms
 5  taurus.fw1.fw.backbone.elte.hu (192.153.18.146)  5.626 ms  5.356 ms  5.395 ms
 6  rtr.hbone-elte.elte.hu (157.181.141.9)  2.229 ms  1.245 ms  1.749 ms
 7  tg0-0-0-14.rtr2.vh.hbone.hu (195.111.100.47)  2.377 ms  2.415 ms  2.407 ms
 8  be1.rtr1.vh.hbone.hu (195.111.96.56)  1.945 ms  1.642 ms  1.877 ms
 9  bpt-b4-link.telia.net (80.239.195.56)  1.626 ms  1.581 ms  1.097 ms
10  win-bb2-link.telia.net (62.115.143.116)  196.574 ms win-bb2-link.telia.net (213.155.137.38)  196.993 ms
   win-bb2-link.telia.net (213.155.135.222)  180.071 ms
11  ffm-bb4-link.telia.net (62.115.133.79)  199.425 ms  199.232 ms  *
12  * * *
13  prs-bb3-link.telia.net (62.115.137.114)  180.494 ms  179.986 ms  *
14  sjo-b21-link.telia.net (62.115.119.229)  197.252 ms  197.249 ms  197.264 ms
15  * a100row-ic-300117-sjo-b21.c.telia.net (213.248.87.118)  196.555 ms  *
16  nyk-bb4-link.telia.net (62.115.142.222)  180.081 ms  54.240.242.148 (54.240.242.148)  200.986 ms
   54.240.242.88 (54.240.242.88)  201.877 ms
17  54.240.242.161 (54.240.242.161)  200.935 ms  *  *
18  * * *
19  * * *
```

Linuxon

traceroute (linux) – tracert (windows)

Cél a hálózati útvonal meghatározása egy célállomás felé!

```
C:\Users\laki>tracert berkeley.edu
```

```
Tracing route to berkeley.edu [35.163.72.93]  
over a maximum of 30 hops:
```

Windowson

1	1 ms	<1 ms	<1 ms	dlinkrouter [192.168.0.1]
2	24 ms	6 ms	60 ms	10.0.0.85
3	54 ms	18 ms	13 ms	fibhost-66-110-33.fibernet.hu [85.66.110.33]
4	13 ms	14 ms	13 ms	ae0.info-c1.invitech.hu [213.163.54.245]
5	13 ms	12 ms	17 ms	te0-0-2-3.nr11.b020698-1.bud01.atlas.cogentco.com [149.6.182.13]
6	13 ms	13 ms	16 ms	te0-0-2-1.agr11.bud01.atlas.cogentco.com [154.25.3.237]
7	15 ms	13 ms	12 ms	be3272.ccr31.bud01.atlas.cogentco.com [154.54.59.197]
8	17 ms	16 ms	19 ms	be3263.ccr22.bts01.atlas.cogentco.com [154.54.59.177]
9	22 ms	22 ms	21 ms	be3045.ccr21.prg01.atlas.cogentco.com [154.54.59.105]
10	29 ms	30 ms	27 ms	be3027.ccr41.ham01.atlas.cogentco.com [130.117.1.205]
11	41 ms	36 ms	41 ms	be2815.ccr41.ams03.atlas.cogentco.com [154.54.38.205]
12	134 ms	136 ms	133 ms	be12194.ccr41.lon13.atlas.cogentco.com [154.54.56.93]
13	133 ms	136 ms	132 ms	be2982.ccr31.bos01.atlas.cogentco.com [154.54.1.117]
14	135 ms	134 ms	137 ms	be3599.ccr21.alb02.atlas.cogentco.com [66.28.4.237]
15	134 ms	134 ms	135 ms	be2878.ccr21.cle04.atlas.cogentco.com [154.54.26.129]
16	136 ms	136 ms	134 ms	be2717.ccr41.ord01.atlas.cogentco.com [154.54.6.221]
17	148 ms	147 ms	146 ms	be2831.ccr21.mci01.atlas.cogentco.com [154.54.42.165]
18	158 ms	159 ms	159 ms	be3035.ccr21.den01.atlas.cogentco.com [154.54.5.89]
19	168 ms	169 ms	167 ms	be3037.ccr21.slc01.atlas.cogentco.com [154.54.41.145]
20	183 ms	183 ms	183 ms	be3109.ccr21.sfo01.atlas.cogentco.com [154.54.44.137]
21	186 ms	187 ms	184 ms	be3669.ccr41.sjc03.atlas.cogentco.com [154.54.43.10]
22	184 ms	186 ms	185 ms	38.88.224.218
23	*	*	*	Request timed out.
24	*	*	*	Request timed out.
25	*	*	*	Request timed out.

Ping a hoszt elérhetőségének ellenőrzésére és a Round Trip Time (RTT) méréséhez

Linuxon

```
lakis@dppdk-pktgen:~$ ping -c 3 berkeley.edu
PING berkeley.edu (35.163.72.93) 56(84) bytes of data.
64 bytes from ec2-35-163-72-93.us-west-2.compute.amazonaws.com (35.163.72.93): icmp_seq=1 ttl=23 time=194 ms
64 bytes from ec2-35-163-72-93.us-west-2.compute.amazonaws.com (35.163.72.93): icmp_seq=2 ttl=23 time=194 ms
64 bytes from ec2-35-163-72-93.us-west-2.compute.amazonaws.com (35.163.72.93): icmp_seq=3 ttl=23 time=193 ms

--- berkeley.edu ping statistics ---
3 packets transmitted, 3 received, 0% packet loss, time 2002ms
rtt min/avg/max/mdev = 193.093/193.937/194.428/0.786 ms
```


Ping a hoszt elérhetőségének ellenőrzésére és a Round Trip Time (RTT) méréséhez

Windowson

```
C:\Users\laki>ping -n 3 berkeley.edu
```

```
Pinging berkeley.edu [35.163.72.93] with 32 bytes of data:
```

```
Reply from 35.163.72.93: bytes=32 time=200ms TTL=39
```

```
Reply from 35.163.72.93: bytes=32 time=201ms TTL=39
```

```
Reply from 35.163.72.93: bytes=32 time=200ms TTL=39
```

```
Ping statistics for 35.163.72.93:
```

```
    Packets: Sent = 3, Received = 3, Lost = 0 (0% loss),
```

```
Approximate round trip times in milli-seconds:
```

```
    Minimum = 200ms, Maximum = 201ms, Average = 200ms
```

HÁZI FELADAT I. (1 PONT)

Alexa-top-1M

Az Alexa-top-1M adathalmaz tartalmazza a legnépszerűbb 1 millió website domain nevét népszerűségi sorrendben:

<http://s3.amazonaws.com/alexastatic/top-1m.csv.zip>

Válasszuk ki az első és utolsó 10 nevet a listából, írjunk egy python programot, ami végig megy a leszűkített 20 elemű listán és minden címre lefuttatja a traceroute és ping toolokat, majd az eredményeket rendezett formában két fájlba írja! Ld. subprocess!!! Lehetőség szerint ne az egyetemi hálózaton futassuk az adatbegyűjtést!

Script paraméterezése: python3 program.py <top-1m.csv>

Traceroute paraméterek: max. 30 hopot vizsgáljunk

Ping paraméterek: 10 próba legyen

Kimeneti fájlok (ld. következő dia):

traceroute.json

ping.json

A párhuzamos futtatás esetén vigyázzunk és limitáljuk a processek maximális számát!!!

Leadás: A program leadása a BE-AD rendszeren .zip formátumban, amiben egy client.py szerepeljen!

Határidő: 2020-10-04 23:59

traceroute.json

```
traceroute.json:
{
    "date" : "20180916",
    "system" : "windows",
    "traces" : [
        {
            "target" : "www.valami.com",
            "output" : "Tracing route to www. . . "
        },
        ...
    ]
}
```

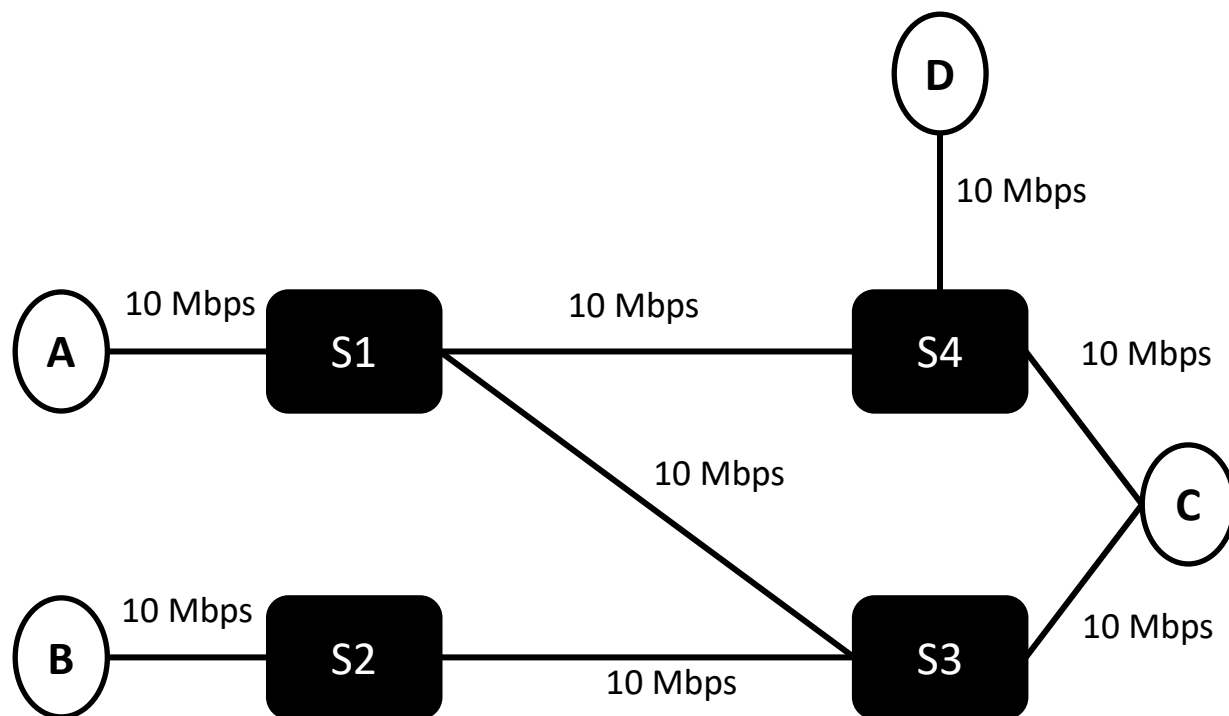
ping.json

```
ping.json:
{
    "date" : "20180916",
    "system" : "linux",
    "pings" : [
        {
            "target" : "www.valami.com",
            "output" : „Pinging www. . . "
        },
        ...
    ]
}
```

Áramkörkapcsolt hálózatok

HÁZI FELADAT II. (1 PONT)

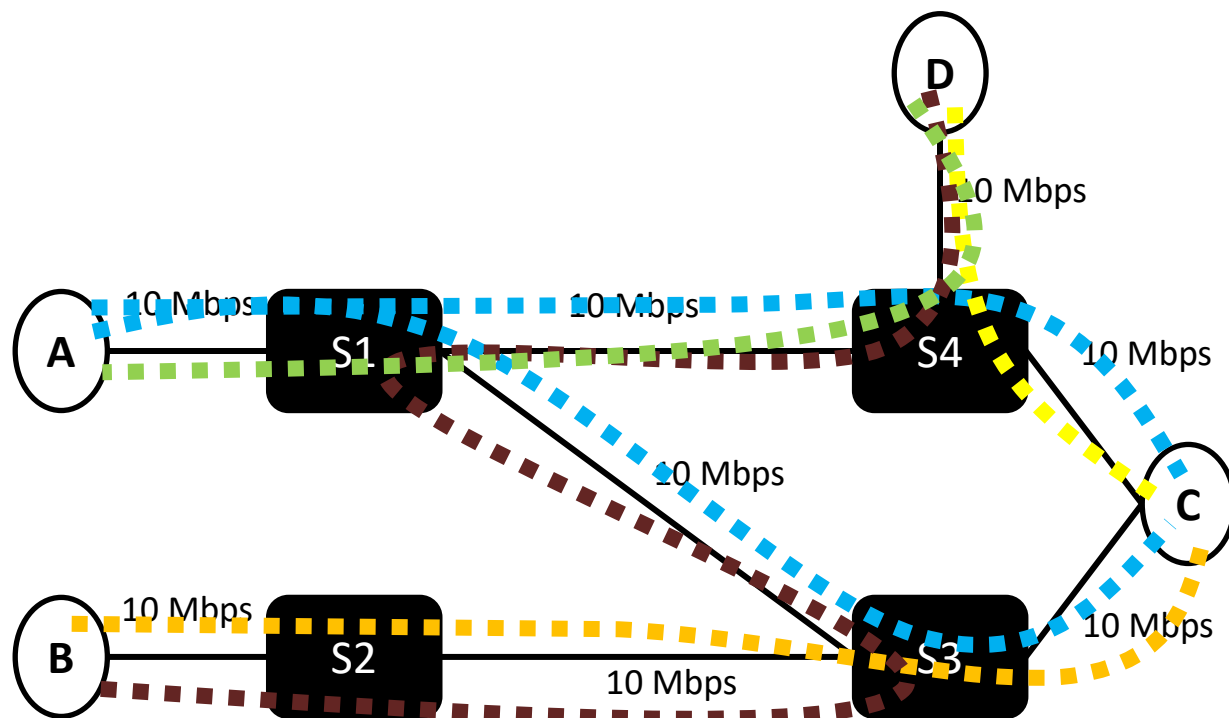
Topológia – cs1.json

Írányítatlan legyen a gráf!!!

```
"end-points": [ "A", "B", "C", "D" ],
"switches": [ "S1", "S2", "S3", "S4" ],
"links": [
  {
    "points": [ "A", "S1" ],
    "capacity": 10.0
  },
  {
    "points": [ "B", "S2" ],
    "capacity": 10.0
  },
  {
    "points": [ "D", "S4" ],
    "capacity": 10.0
  },
  {
    "points": [ "S1", "S4" ],
    "capacity": 10.0
  },
  {
    "points": [ "S1", "S3" ],
    "capacity": 10.0
  },
  {
    "points": [ "S2", "S3" ],
    "capacity": 10.0
  },
  {
    "points": [ "S4", "C" ],
    "capacity": 10.0
  },
  {
    "points": [ "S3", "C" ],
    "capacity": 10.0
  }
]
```

Lehetséges áramkörök – cs1.json

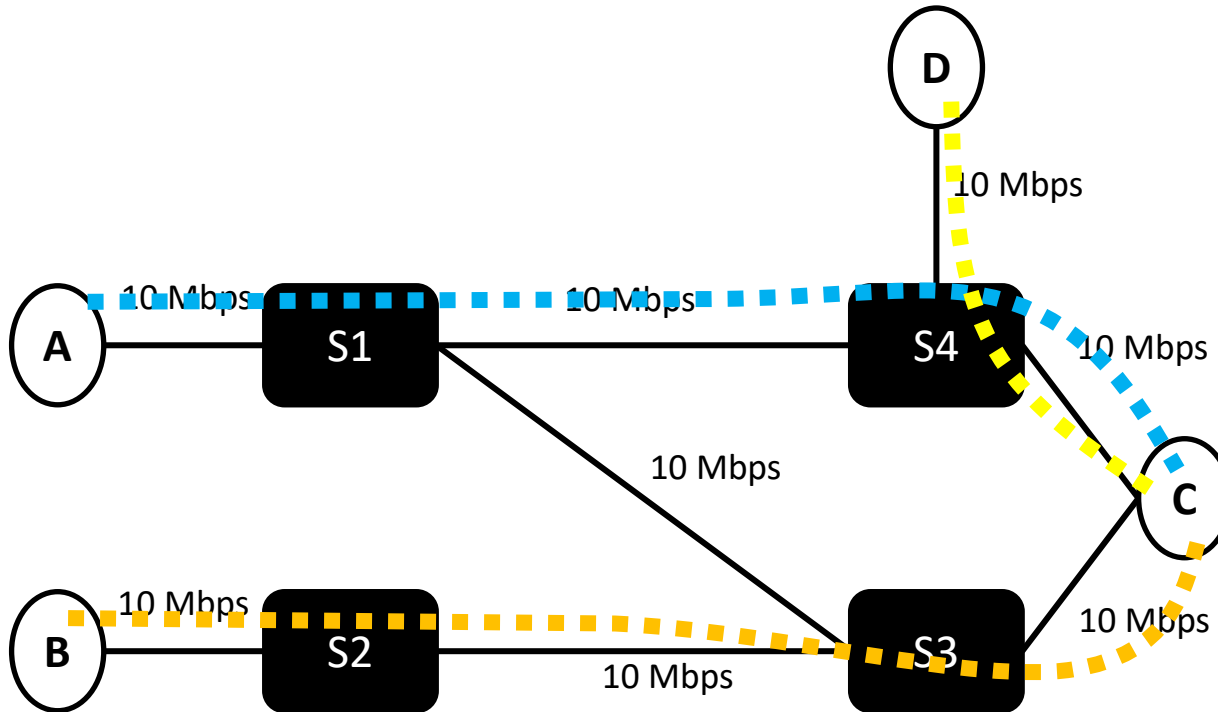


```
"possible-circuits" : [  
  ["D", "S4", "C"],  
  ["C", "S4", "D"],  
  ["A", "S1", "S4", "C"],  
  ["A", "S1", "S3", "C"],  
  ["C", "S4", "S1", "A"],  
  ["C", "S3", "S1", "A"],  
  ["B", "S2", "S3", "C"],  
  ["C", "S3", "S2", "B"],  
  ["B", "S2", "S3", "S1", "A"],  
  ["A", "S1", "S3", "S2", "B"],  
  ["D", "S4", "S1", "S3", "S2", "B"],  
  ["B", "S2", "S3", "S1", "S4", "D"],  
  ["A", "S1", "S4", "D"],  
  ["D", "S4", "S1", "A"]  
],
```

Írányítatlan legyen a gráf!!!

Igények – cs1.json


```
"simulation" : {  
  "duration" : 11,  
  "demands" : [  
    {  
      "start-time" : 1,  
      "end-time" : 5,  
      "end-points" : ["A", "C"],  
      "demand" : 10.0  
    },  
    {  
      "start-time" : 2,  
      "end-time" : 10,  
      "end-points" : ["B", "C"],  
      "demand" : 10.0  
    },  
    {  
      "start-time" : 6,  
      "end-time" : 10,  
      "end-points" : ["D", "C"],  
      "demand" : 10.0  
    }  
  ]  
}
```

Írányítatlan legyen a gráf!!!

Feladat

Adott a cs1.json, ami tartalmazza egy irányítatlan gráf leírását. A gráf végpont (end-points) és switch (switches) csomópontokat tartalmaz. Az élek (links) kapacitással rendelkeznek (valós szám). Tegyük fel, hogy egy áramkörkapcsolt hálózatban vagyunk és valamilyen RRP-szerű erőforrás fogláló protokollt használunk. Feltesszük, hogy csak a linkek megosztandó és szűk erőforrások. A json tartalmazza a kialakítható lehetséges útvonalakat (possible-cicuits), továbbá a rendszerbe beérkező, két végpontot összekötő áramkörigényeket kezdő és vég időponttal. A szimuláció a $t=1$ időpillanatban kezdődik és $t=duration$ időpillanatban ér véget.

Készíts programot, ami leszimulálja az erőforrások lefoglalását és felszabadítását a JSON fájlban megadott topológia, kapacitások és igények alapján!

Script paraméterezése: `python3 program.py <cs1.json>`

A program kimenete:

`<esemény sorszám. <esemény név>: <node1><-><node2> st:<szimuálciós idő> [- <sikeres/sikertelen>]`

Pl.:

1. igény foglalás: `A<->C st:1` – sikeres
2. igény foglalás: `B<->C st:2` – sikeres
3. igény felszabadítás: `A<->C st:5`
4. igény foglalás: `D<->C st:6` – sikeres
5. igény foglalás: `A<->C st:7` – sikertelen
- ...

Leadás: A program leadása a BE-AD rendszeren .zip formátumban, amiben egy client.py szerepeljen!

Határidő: 2020-10-04 23:59

VÉGE
KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!